

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Природничо-географічний факультет

Кафедра загальної та регіональної географії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання географії

галузь знань: 01 Освіта

спеціальність: 014 Середня освіта (Географія)

освітньо-професійна програма: Середня освіта (Географія. Біологія та здоров'я людини)

мова навчання: українська

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри загальної та
регіональної географії

Протокол №1 від 29 серпня 2024 року

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Методика навчання географії
Викладач	Король Олена Миколаївна
Профайл викладача	https://pgf.sspu.edu.ua/kolektyv-kafedry-geografia
E-mail:	Korolelena1976@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=4721
Консультації	Консультації проводяться у вівторок о 12:30 год.; групові або одноосібні. Також можливі онлайн консультації через інтернет ресурси. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.

Анотація до дисципліни

Навчальний курс «Методика навчання географії» вивчає структуру і зміст шкільної географічної освіти, встановлює закономірності й розкриває особливості процесу навчання географії в школі, розробляє раціональні сучасні методи, прийоми, інноваційні засоби і форми навчальної діяльності, в процесі якої відбувається свідоме оволодіння учнями системою знань із шкільного курсу географії та формуються відповідні вміння і навички, щодо їх застосування; озброює вчителя необхідним методичним апаратом для самостійної творчої діяльності, сприяє зростанню його методичної майстерності та підвищенню професійного рівня.

Мета і завдання дисципліни

Мета полягає в системно-аналізуючому вивченні основ шкільної географії та методики її викладання, на базі якого формується професійність самостійного мислення майбутніх вчителів географії.

Завдання:

1) навчальні: забезпечити засвоєння теоретичних засад методики навчання географії на основі компетентнісного підходу до побудови його змісту, психодідактичних засад формування географічних знань, істотного арсеналу технологій навчання;

2) методичні: навчити самостійно визначати зміст і методичний апарат навчання географії в школі (методи, методичні прийоми, засоби та форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів); вміти диференціювати навчальний матеріал на основний (поняття, причинно-наслідкові зв'язки, закономірності, світоглядні ідеї) та допоміжний;

3) дослідницькі: сформувані вміння працювати з науково-методичною літературою, самостійно проводити наукові дослідження з методики навчання географії, здійснювати діагностування ефективності процесу формування географічних компетентностей, використовувати психологічні методи дослідження особливостей засвоєння учнями навчальної інформації;

4) конструктивні: навчити аналізувати шкільні програми, підручники та інші засоби навчання і доцільність застосування дидактичних інструментів у навчально-виховному процесі, проектувати зміст навчання, різні види

пізнавальної діяльності учнів і способи їхнього включення у процес навчальної діяльності, планувати педагогічну діяльність учителя (календарно-тематичне планування, проектування уроків, позаурочних заходів тощо);

5) організаторські: забезпечити оволодіння навичками організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці та коригування в процесі ведення уроку, вивчення ступеня і глибини засвоєння програмного матеріалу та його корекції, рівня сформованості інтелектуальних вмінь школярів та їхнього наукового світогляду;

б) практичні: виробити вміння користуватися методичним апаратом навчання географії; підготувати майбутніх учителів до здійснення навчально-виховного процесу у всій його різноманітності; забезпечити опанування алгоритмізованими елементами педагогічних технологій та сформувати творче ставлення до їх впровадження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні засади методики навчання географії;
- методику формування географічних знань, умінь та навичок учнів;
- методи та принципи навчання географії;
- форми організації навчання;
- сучасні технології навчання.

вміти:

- аналізувати шкільні програми, підручники та інші засоби навчання;
- користуватися методичним апаратом навчання географії;
- визначати зміст і методичний апарат навчання географії в школі (методи, методичні прийоми, засоби та форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів);
- диференціювати навчальний матеріал на основний (поняття, причинно-наслідкові зв'язки, закономірності, світоглядні ідеї) та допоміжний;
- працювати з науково-методичною та навчальною літературою;
- планувати педагогічну діяльність учителя.

Формат дисципліни

Ознаки дисципліни

Рік вступу	2022	
Освітній ступінь	бакалавр	
Курс навчання	3-4	
Семестр	6-7	
Формат курсу	очний	
Обов'язкова /вибіркова	обов'язкова	
Кількість кредитів/годин	7/210	
Кількість розділів	4	
Форма контролю	іспит/залік	
Лекції	40	8
Практичні заняття	42	12

Консультації	2	
Самостійна робота	126	188

Тематичний план вивчення дисципліни.

Розділ 1. Теоретичні засади методики навчання географії. Засоби навчання географії та контроль навчальних досягнень учнів

Тема 1. Методика географії як наука. Предмет, завдання та об'єкт методики навчання географії. Зв'язок методики навчання географії в школі з іншими науками. Історія розвитку методики навчання географії. Структура і зміст сучасного курсу географії. Компоненти змісту шкільної географії. Методи науково-педагогічних досліджень у шкільній географії. Склад навчально-методичного комплексу з географії. Алгоритми формування предметно-географічних компетентностей в учнів.

Тема 2. Формування та розвиток ключових та предметних компетентностей учнів при вивченні географії. Концепція Нової української школи. Ключові компетентності. Предметні географічні компетентності. Здоров'язберігаючі технології в НУШ.

Тема 3. Принципи та методи навчання географії. Принципи навчання географії.

Тема 4. Поняття про методи навчання як дидактичну категорію та їх класифікація. Група методів навчання за навчально-пізнавальною діяльністю. Група методів навчання за джерелами знань. Вимоги до вибору методів навчання.

Тема 5. Засоби навчання і робота з ними. Дидактичні цілі використання засобів наочності. Загальні вимоги до методики використання засобів наочності на уроках географії. Види засобів наочності, які використовуються у процесі навчання географії в школі та методика роботи з ними. Кабінет географії. Географічний майданчик.

Тема 6. Методика роботи з підручниками. Види роботи з підручником. Загальні методичні вимоги до роботи з підручником.

Тема 7. Методи роботи з географічною картою. Види навчальних карт. Вимоги до учнів в знанні карти і умінні її читати. Підведення учнів до розуміння географічної карти. Навчання читанню географічної карти і прийоми роботи з нею. Робота із спеціальними картами підручника і атласу. Зіставлення географічних карт. Вивчення по карті географічної номенклатури. Викреслювання картосхем на класній дошці. Робота з контурними картами. Глобуси, їх значення і використання у викладанні географії. Використання електронних атласів, ДЗЗ та ГІС технологій.

Тема 8. Використання графічно-знакових географічних навчальних моделей. Робота зі статистичними показниками. Методичні особливості роботи з цифровим матеріалом. Робота з типовими планами.

Тема 9. Географічні картини і методи роботи з ними. Навчальні кінофільми і методи роботи з ними. Демонстрація колекцій і моделей. Досліди в навчанні географії. Географічне спостереження.

Тема 10. Інформаційно-комунікаційні технології в методиці навчання географії. Дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій. Можливості використання інтерактивної дошки на уроках географії. Використання інтерактивних сервісів та на уроках географії.

Тема 11. Методи контролю, перевірки й оцінки предметно-географічних компетентностей учнів. Функції контролю, перевірки і оцінки предметно-географічних компетентностей учнів. Поточна перевірка знань. Періодичний (тематичний) контроль. Підсумковий контроль. Контрольні роботи. Оцінювання предметно-географічних компетентностей учнів. Методи усного контролю. Письмовий контроль. Тестовий контроль. Перевірочні роботи. Індивідуальні картки-завдання. Компетентнісно-орієнтовані завдання з географії. Формувальне оцінювання.

Тема 12. Концепція НУШ. Ознайомлення з вимогами НУШ. Методика використання сучасних технологій навчання географії в контексті вимог НУШ. Набуття нового професійного досвіду методичної роботи в контексті вимог НУШ.

Розділ 2. Форми організації навчання географії

Тема 13. Урок – основна форма проведення навчання географії. Класно-урочна система. Вимоги до уроку географії.

Тема 14. Складання календарного плану роботи. Підготовка вчителя до уроку та його планування.

Тема 15. Урок – основна форма навчання географії. Типи уроків. Елементи уроку. Форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці. Домашня робота з географії.

Тема 16. Нетрадиційні типи уроків.

Розділ 3. Методика навчання окремих курсів географії у школі

Тема 17. Методика навчання курсу «Загальна географія» – 6 клас. Мета і завдання курсу. Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Тема 18. Методика навчання курсу «Географія материків і океанів». Мета і завдання курсу. Структура курсу. Методичні особливості курсу.

Тема 19. Методика навчання шкільного курсу «Україна у світі: природа, населення». Мета і завдання курсу. Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Тема 20. Методика навчання шкільного курсу «Україна і світове господарство». Мета і завдання курсу. Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Тема 21. Методика навчання шкільного курсу «Географія: регіони та країни» (10 клас) Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Тема 22. Методика навчання шкільного курсу «Географічний простір Землі» (11 клас). Основний зміст. Методичні особливості курсу.

Розділ 4. Методичні особливості організації позакласної роботи з географії

Тема 23. Позакласна робота з географії. Форми позакласної роботи. Методи позакласної роботи. Основні форми позакласної роботи з географії. Методика організації і проведення географічного гуртку в школі.

Факультативи. Наукові товариства. Географічні клуби. Географічне товариство. Шкільні музеї. Навчальні екскурсії з географії. Організація фенологічних спостережень.

Тема 24. Географічне краєзнавство в школі. Освітньо-виховне значення географічного краєзнавства в школі. Система географічного краєзнавства в школі. Зміст і обсяг краєзнавчих даних в шкільних курсах географії. Значення краєзнавчого принципу у викладанні географії.

Політика дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни потребує: відвідування лекцій, виконання практичних та тестових завдань, самостійної роботи тощо; підготовки до практичних занять; роботи з інформаційними джерелами, опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури. В умовах дистанційного навчання – виконання завдань у системі дистанційного навчання Moodle.

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі тощо. Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, а саме: особливостями навчання географії в ЗЗСО тощо.

Розв'язання практичних завдань повинно як за формою, так і за змістом відповідати вимогам, що висуваються до вирішення відповідного завдання, свідчити про його самостійність, відсутність ознак повторюваності та плагіату. На практичних заняттях присутність здобувачів вищої освіти є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Забороняється запізнюватись на навчальні заняття та пропускати їх без поважних причин. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані на консультаціях. Це ж стосується й студентів, які не виконали завдання або показали відсутність знань з основних питань теми. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів освітнього процесу. Під час контрольних заходів забороняється використовувати джерела інформації, усні підказки, письмові роботи інших осіб, друковані книги, методичні посібники, телефони, планшети. Забороняється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням.

Академічна доброчесність

Вивчення дисципліни передбачає дотримання положень Кодексу академічної доброчесності СумДПУ імені А.С. Макаренка. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Неприпустимо надавати для

оцінювання письмову роботу, підготовлену за участю інших осіб. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Система оцінювання та вимоги

Засобами оцінювання та формами оцінювання є: поточний та підсумковий контроль проводяться відповідно до вимог Положення «Про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», затвердженого вченою Радою СумДПУ імені А.С.Макаренка (протокол №7 від 23.02.2015).

Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи та доводить їх до відома студентів на початку вивчення навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з поточних оцінок, які студент отримує під час практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, тестових завдань. Поточний контроль навчальних досягнень здійснюється протягом семестру на практичних заняттях. Результати (кількість набраних балів) фіксує викладач в електронному журналі.

Використовуються такі форми поточного опитування: усна відповідь за лекційними матеріалами, тестування, заслуховування повідомлень студента з довідковою інформацією, створення презентації з її обов'язковим показом та повідомленням, участь у обговоренні питань для контролю знань на практичних заняттях.

Результати поточного контролю є складовою визначення підсумкової оцінки і враховуються науково-педагогічним працівником при визначенні підсумкової оцінки з даної дисципліни.

При контролі виконання завдань, які винесені для самостійного, опрацювання, оцінці підлягають: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; вміння застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань; підготовка індивідуальних навчально-дослідних завдань, доповідей, презентацій тощо. Результати самостійної роботи фіксуються в електронному журналі. Бали, набрані здобувачем освіти за виконання завдань з самостійної роботи, додаються до суми балів, набраних студентом з інших видів навчальної роботи з дисципліни.

В умовах дистанційного навчання – здобувач освіти виконує завдання та проходить тести, розміщені у системі дистанційного навчання Moodle.

Вид контролю – залік, іспит. Семестровий залік – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр. Залік виставляється викладачем автоматично за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни. Загальна оцінка з дисципліни складається з оцінок, які студент отримує за виконання практичних занять, поточних тестових контролів

(загалом 60 балів) та оцінку за результатами виконання самостійної роботи – 40 балів.

Якщо студент виконав всі завдання практичних занять, звітував про результати самостійної роботи, написав підсумкову контрольну роботу, то він одержує відповідні бали за перераховані види роботи (не менше 35 балів) і допускається до здачі іспиту. На іспит виділяється 25 балів. Іспит проводиться згідно графіку та проходить в усній формі за білетами. Питання до підготовки до іспиту студент може отримати на кафедрі загальної та регіональної географії. Явка на іспит студентів обов'язкова. Якщо навчання відбувається з використанням дистанційних технологій, залік та іспит може проходити з використанням тестових технологій.

Для студентів заочної форми навчання підсумковий контроль проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії. Для складання підсумкового контролю здобувачам освіти заочної форми навчання викладач розробляє тести або контрольні роботи з відкритими питаннями. В умовах дистанційного навчання – здобувач освіти виконує завдання та проходить тести, розміщені у системі дистанційного навчання Moodle. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал з методики навчання географії; вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає. Прогнозує і передбачає подальший хід явища, описує можливі наслідки, результати, що впливають з наявних даних на основі проблемної ситуації, виділяє проблему, конструює гіпотези і перевіряє їх. При цьому студент не має утруднень при відповідях на видозмінені завдання, вільно справляється із класифікаціями, типологіями та іншими видами застосування знань, показує знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняті рішення, володіє різнобічними навичками і прийомами виконання практичних робіт, володіє в повному обсязі специфічним поняттєво-термінологічним апаратом навчальної дисципліни.
82-89	твердо знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його; який не допускає суттєвих неточностей у відповідях на питання, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, впевнено володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання, коректно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
74-81	знає програмний матеріал, грамотно й по суті викладає його, але допускає деякі неточності під час відповіді; правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Самостійно відтворює знання з елементами перетворення. Застосовує їх у видозмінених, але близькій до типової ситуації, однак потребує допомоги викладача. Дає свою власну інтерпретацію матеріалу (пояснення, короткий виклад). Уміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, здійснює перенесення дій.
64-73	має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його окремих деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності у викладі програмного матеріалу і відчуває утруднення при виконанні практичних робіт і розв'язанні задач.
60-63	самостійно відтворює інформацію та застосовує її у типовій ситуації, але при

Згідно Положення «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка» від 27.04.2020 р., можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно переліку компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється у відповідності до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для іспит, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основні

1. Географічна освіта у шкільних та позашкільних закладах : проблеми, пошуки, перспективи : Збірник наукових праць ; за ред. проф. Д. В. Лико / Рівненський державний гуманітарний університет. Рівне: Видавець О. Зень, 2020. 92 с.
https://kegt.rshu.edu.ua/images/sem/zb_sem.pdf
2. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. No 898 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
3. Нова українська школа. – К.: Міністерство освіти і науки України, 2021 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Слюта А.М. Методика навчання географії. Навчально-методичний посібник для студентів ЗВО спеціальності 014 Середня освіта (Географія). Чернівці: Десна Поліграф, 2021. 248 с. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/9063/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.pdf>
5. Реалізація державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»: Монографія / За заг. ред. С.Л. Лондаря. К.: ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2019. – 192 с.
6. Чубрей О.С. Система підготовки майбутніх учителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу: монографія. Чернівці: Технодрук, 2020.

376 с. <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3255/1/%D0%A7%D1%83%D0%B1%D1%80%D0%B5%D0%B9%D0%A1%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B8%20%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%B%D1%96%D0%B2%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%97.pdf>

Додаткові:

1. Вішнікіна Л. П. Компетентнісне навчання географії в основній школі: монографія. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2017. 407 с.
2. Вішнікіна Л.П. Оцінювання предметної географічної компетентності учнів // Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III (26), Issue: 50. Budapest, 2015. С.37-40 <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7272/1/Vishnikina.pdf>
3. Касіяник І.П., Мисько В.З. Методика навчання географії (теоретичний аспект). Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2017. 214 с. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/1817/Kasiianyk-I.P.-Mysko-V.Z.-Metodyka-navchannia-heohrafii-%28teoretychnyi-aspekt%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі / за заг. ред. д-ра пед. наук О.М. Топузова та канд. пед. наук О.Ф. Надтоки. К.: ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 56 с. https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/koncept_2018.pdf
5. Корнус О. Г. Корнус А. О., Мовчан В. В. Екологічна освіта і виховання у шкільному курсі географії // Наукові записки СумДПУ імені А.С.Макаренка. Географічні науки / Ред. кол.: Б.М. Нешатаєв, А.О. Корнус та ін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. Вип. 8. С.191-195. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/60527/1/Kornus_Geography.pdf
6. Корнус О. Г. Корнус А. О., Мовчан В. В. Роль шкільної географії у формуванні екологічної свідомості учнів // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія Екологія. 2016. Випуск 1. С. 99-110. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/60527/1/Kornus_Geography.pdf
7. Лаврук М. М. Методика навчання географії: практична і самостійна робота студентів : навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 136 с. <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/%D0%9B%D0%B0%D0%B2%D1%80%D1%83%D0%BA.pdf>
8. Назаренко Т. Г. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах (особливості навчання). Х.: ВГ «Основа», 2016. 112 с. <http://lib.iitta.gov.ua/707431/>
9. Назаренко Т. Запровадження новітніх технологій навчання в практику школи // <https://core.ac.uk/download/pdf/32309125.pdf>
10. Назаренко Т., Браславська О. Методика використання навчально-методичного програмованого засобу для навчання географії в школі // Збірник наукових праць уманського державного педагогічного університету. Частина 1, 2015. <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/196297/196547>
11. Пшенична Л. Новий учитель Нової української школи / Л. Пшенична // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2019. – №1 (85). – С. 61–83 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://pedscience.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2019/05/8.pdf>
12. Самойленко В.М. Навчання географії : Понятійно-термінологічний словник (з грифом МОН України) / В.М. Самойленко, Я.Б. Олійник, Л.П. Вішнікіна, І.О. Діброва. К.: Ніка-Центр, 2014. 352 с. <http://www.geo.univ.kiev.ua/images/samojlenko.pdf>

13. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Викладання дидактики географії : Навчальний посібник. К.: ДП"Прінт Сервіс", 2016. 240 с. http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/Samojlenko_Tupuzov.pdf

14. Топузов О., Надтока О. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі. [Електронний ресурс] / Топузов О., Надтока О. Концепція навчання географії України в основній та старшій школі. <http://www.undip.org.ua/upload/iblock/399/2017-kontsepsiya-geo-ukrayiny-n.pdf>

15. Шевельова О. В., Корнус О. Г. Активізація пізнавальної діяльності школярів шляхом впровадження елементів інноваційних технологій на уроках географії та в позакласній роботі // Наукові записки СумДПУ імені А.С. Макаренка. Географічні науки / Ред. кол.: Б.М. Нешатаєв, А.О. Корнус та ін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. Вип. 8. С. 187-191. <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/1846>

Інформаційні ресурси

1. <https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=4721> – дистанційний курс в Moodle.
2. Освітній портал // www.osvita.ua
3. Концепція нової української школи. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2022/08/20/01/Dodatok.14.heohrafiya.20.08.2022.pdf>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Відеоматеріали по темам курсу.
2. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія, 6 – 11 класи.
3. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Викладання дидактики географії: Навчальний посібник. К.: ДП "Прінт Сервіс", 2016. 240 с. http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/Samojlenko_Tupuzov.pdf
4. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Дидактика географії : монографія (електронна версія). К.: Ніка-Центр, 2013. CD (40 Мб). 570 с. http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/Samojlenko_dydaktyka.pdf
5. Мультимедійне обладнання (ноутбук, проектор).
6. Підручники та навчальні посібники, зазначені у списку літератури, електронний каталог бібліотеки Сумського державного педагогічного університету, інституційний репозиторій eSSPUIR